

XIII Krajowa Wystawa Czerwonego Bydła Polskiego Regionalna Wystawa Owiec Wystawa Królików Rasowych

Szczyrzyc, 1-2 czerwca 2019 r.

Kolejna, tegoroczna Wystawa Zwierząt Hodowlanych w Szczyrzycu była miejscem spotkania hodowców-rolników ze społecznością wiejską i miejską, przedstawicielami różnych szczebli władzy samorządowej i państwowej oraz instytucji obsługujących rolnictwo, a także z przedstawicielami nauk rolniczych. Rolnicy mieli okazję do przedstawienia dorobku hodowlanego osiąganego w różnych rasach zwierząt. Honorowy patronat nad wystawą sprawowali: Jan Krzysztof Ardanowski – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Witold Kozłowski – Marszałek województwa małopolskiego. Organizatorami byli: Krajowy Związek Hodowców Czerwonego Bydła Polskiego, Gmina Jodłownik, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Małopolska Izba Rolnicza, Regionalny Związek Hodowców Owiec i Kóz w Nowym Targu, Małopolskie Stowarzyszenie Hodowców Królików Rasowych i Drobiu Ozdobnego oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolniczego. Współorgani-

zatorami byli: Małopolski Związek Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Instytut Zootechniki PIB w Balicach, Galicyjski Związek Hodowców i Producentów Bydła oraz Urząd Marszałkowski. Patronat medialny sprawowali: TVP3 Kraków oraz czasopismo „Hodowla i Chów Bydła”. Wystawa została dofinansowana z Funduszu Promocji Mleka oraz Projektu wsparcia finansowego województwa małopolskiego. Na „błoniach szczyrzyczych” w pierwszym dniu trwania wystawy przy pięknej pogodzie wójt gminy mgr Paweł Stawarz, w towarzystwie prezydenta PFHBiPM inż. Leszka Hądzlika i wiceprezydenta PFHBiPM Krzysztofa Banacha oraz prezesa KZHBCP Wacława Drożdża serdecznie powitał rolników-hodowców, wystawców zwierząt, licznie zgromadzonych gości oraz publiczność. Prowadzący spotkanie kierownik przedstawicielstwa PFH-BiPM w Krakowie – mgr inż. Wojciech Rasiński poprosił zacnych gości i organizatorów o otwarcie Wystawy Zwierząt Hodowlanych a Komisje do ich oceny hodowlanej.

XIII Krajowa Wystawa Czerwonego Bydła Polskiego

W ostatnich latach populacja krów rasy czerwonej polskiej utrzymuje się na tym samym poziomie. W programie ochrony zasobów genetycznych obserwuje się również stabilizację. W 2018 r. wielkość populacji krów rasy czerwonej polskiej objętej kontrolą użyteczności mlecznej wynosiła: 2839 szt. w 403 stadach. Średnia ich wydajność kształtowała się na poziomie: 3658 kg mleka, 4,30% tłuszczu i 3,39% białka. W województwie

małopolskim, gdzie tradycja chowu i hodowli bydła oparta jest głównie o gospodarstwa chłopskie, średnia wydajność w 2018 r. wyniosła: 1965 krów w 257 stadach o średniej wydajności rocznej 4012 kg mleka, 4,56% tłuszczu i 3,48% białka. W populacji krajowej programem ochrony zasobów genetycznych objętych jest 2419 krów, co stanowi 85%. W każdym roku na Krajowej Wystawie w Szczyrzycu prezentowane są zwierzęta z różnych obór.

Charakterystyka wydajności obór, z których prezentowano krowy i jałówki

Rok	Ilość obór	Wydajność średnia		
		mleka (kg)	tłuszczu (%)	białka (%)
2016	40	4398	4,21	3,40
2017	37	4335	4,43	3,39
2018	36	4367	4,46	3,37
2019	33	4400	4,36	3,41

W wystawie uczestniczyło 33 hodowców prezentujących 70 szt. zwierząt:

- jałowice w wieku 12–16 miesięcy – 11 szt.,
- jałowice w wieku 17–20 miesięcy – 8 szt.,
- jałowice w wieku 21–24 miesięcy – 5 szt.,
- krowy w I i II laktacji – program doskonalenia – 5 szt.,
- krowy w I laktacji – program ochrony zasobów genetycznych – 7 szt.,
- krowy w III do V laktacji – program doskonalenia – 4 szt.,
- krowy w II i III laktacji – program ochrony zasobów genetycznych – 9 szt.,
- krowy w IV i V laktacji – program ochrony zasobów genetycznych – 12 szt.,
- krowy w VI i wyższej laktacji – 9 szt.

Populacja bydła czerwonego polskiego jest doskonalona w 2 stadach w programie ochrony zasobów genetycznych oraz w programie doskonalenia przy użyciu buhajów czerwonych z różnych krajów europejskich.

Komisja sędziowska w składzie: sędzia główny – Roman Januszewski, asystent sędziego – Karolina Mrozek, oceniała zwierzęta biorąc pod uwagę różnice między populacjami wynikające ze wzorców rasowych oraz realizacji dwóch różnych programów hodowlanych. Dokonała oceny w kategoriach jałówek i krów.

W kategorii jałówek:

- jałówki w wieku 12–16 mies. – czempionem została Cyranka nr kat. 16, z obory M. Staniszewskiego z Zawadki, wiceczempionem Misia, nr kat. 11 z obory S.

Lacha z Jodłownika;

- jałówki w wieku 17–20 mies. – czempionem została Laska, nr kat. 18 z obory Celiney i Antoniego Suktów z Poręby, a wiceczempionem Żyrafa, nr kat. 24 z obory M. Stasika z Mochnaczki Wyżnej;
- jałówki w wieku 21–24 mies. – czempionem została Warka, nr kat. 37 z obory M. Stasika z Mochnaczki Wyżnej, a wiceczempionem Wasia, nr kat. 34 z obory Marii Myrdy z Załucznego.

W kategorii krów:

- krowy w I i II laktacji z programu doskonalenia rasy – czempionem została Beretka, nr kat. 40 z obory E. Solarczyka z Wróblówki, a wiceczempionem Beata, nr kat. 43 z obory A. Solarczyka z Wróblówki;
- krowy w I laktacji z programu ochrony zasobów genetycznych – czempionem została Pyza, nr kat. 48 z obory P. Poręby z Zamieścia, wiceczempionem Saba, nr kat. 54 z obory M. Szewczyka z Ubrzeża;
- krowy od III do V laktacji z programu doskonalenia rasy – czempionem została Barwa, nr kat. 121 z obory A. Solarczyka z Wróblówki, a wiceczempionem Malina, nr kat. 57 z obory Ewy i Wojciecha Łukaszów z Krempachów;
- krowy w II i III laktacji z programu ochrony zasobów genetycznych – czempionem została Malina nr kat. 66 z obory A. Zagaty z Gronkowa, a wiceczempionem Luba, nr kat. 72 z obory Alicji Bokowy z Zawadki;

- krowy w IV i V laktacji z programu ochrony zasobów genetycznych – czempionem została Mija, nr kat. 79 z obory Celiny i Antoniego Suktów z Poręby, a wiczcempionem Witka, nr kat. 91 z hodowli Cz. Kuca z Podłopienia;
- krowy w VI i wyższej laktacji – czempionem została Fide, nr kat. 97 z obory Cz. Kuca z Podłopienia, a wiczcempionem Muszelka, nr kat. 108 z hodowli P. Poręby z Zamieścia.

Na zakończenie oceny spośród czempionów w programie doskonalenia rasy wybrano superczempiona Wystawy. Została nim krowa Beretka, nr kat. 40 z hodowli E. Solarczyka z Wróblówki, a w grupie zwierząt z programu ochrony zasobów genetycznych superczempionem Wystawy zo-

stała krowa Fide, nr kat. 97 z hodowli Cz. Kuca z Podłopienia.

Komisja z Instytutu Zootechniki PIB uznała za najbardziej zgodną pokrojowo ze wzorem rasowym dla programu ochrony zasobów genetycznych – krowę Maja, nr kat. 104 z obory Ireny Kulpy ze Słopnic, którą uhonorowano Pucharem wręczonym przez dyrektora IZ PIB prof. dr hab. Macieja Roborzyńskiego i dr inż. Annę Majewską. Komisarzem Wystawy był prof. dr hab. Jan Trela, a opiekę weterynaryjną nad zwierzętami sprawował lek. wet. P. Piwowarczyk. Organizacja oceny bydła odbywała się bardzo sprawnie – prowadzona przez Wojciecha Rasińskiego, Piotra Kowola i Pawła Ruchałę wraz ze współpracownikami z PZHBiPM Przedstawicielstwo i Biuro w Krakowie.

Regionalna Wystawa Owiec

Na terenie działania Związku Hodowców Owiec i Kóz oceną użyteczności owiec objęte są następujące rasy:

- polska owca górska – 571 szt. w 10 stadach;

Rasy objęte programem ochrony zasobów genetycznych:

- cakiel podhalański – 9288 szt. w 111 stadach,
- polska owca górska (odmiana barwna) – 2441 szt. w 32 stadach,
- polska owca pogórza – 1057 szt. w 14 stadach,
- olkuska – 634 szt. w 21 stadach,
- wrzosówka – 505 szt. w 6 stadach,
- świniarka – 343 szt. w 7 stadach,
- czarnogłówka – 2229 szt. w 38 stadach.

Wszystkie przedstawione na wystawie owce pochodziły z najlepszych stad hodowlanych i produkcyjnych ocenianych przez Związek.

W roku bieżącym (2019) wspólnie z firmą Ficpol wyeksportowano 8236 szt. jagniąt o łącznej wadze 137 471 kg, przy średniej masie ciała jagnięcia 16,70 kg oraz skupiono do uboju krajowego – ubojnia „Połoniny” w Lesku – 569 szt. jagniąt.

Na wystawie do oceny przedstawiono 4 stada tryków i maciorek od ras: cakiel podhalański, polska owca górska odmiana barwna, polska owca pogórza, owca olkuska.

Komisja w składzie: sędzia główny – Jan Jarczy i asystent – Wojciech Nawara, oceniła przedstawione owce zgodnie z regulaminem.

Nagrodzono następujące zwierzęta:

- w rasie cakiel podhalański czempionami zostały: tryk nr kat. 10 i maciorka nr kat. 18 z owczarni W. Hryca z Grywałdu;
- w rasie polska owca górska odmiana barwna czempionami zostały: tryk nr kat. 1 z owczarni P. Pietraszka z Krem-pachów oraz maciorka nr kat. 9 z tej samej hodowli;
- w rasie polska owca pogórza czempionami zostały: tryk nr kat. 20 i maciorka nr kat. 23 z owczarni L. Frączka z Przyszowej;
- w rasie owca olkuska czempionami zostały: tryk nr kat. 28 i maciorka nr kat. 30 z owczarni Bogusławy Wrażeń z Książnic.

Superczempionami Wystawy zostały: tryk nr kat. 10 z owczarni W. Hryca i maciorka nr kat. 9 z owczarni P. Pietraszka.

Wystawa królików rasowych

Małopolskie Stowarzyszenie Hodowców Królików Rasowych i Drobiu Ozdobnego jest organizacją pozarządową powstałą w gminie Wiśniowa. Zadaniem Stowarzyszenia jest podnoszenie poziomu hodowli królików i drobiu oraz promowanie tej dziedziny gospodarowania, a także pomoc organizacyjna.

Na wystawie 23 hodowców prezentowało 175 królików w 13 rasach. Komisja sędziowska w składzie: Dariusz Żączkowski – sędzia, rzeczoznawca Marian Bahut – sędzia, rzeczoznawca Grzegorz Moraczyński – sędzia krajowy, przy ocenie brała pod uwagę: postawę królika, barwę okrywy, budowę ciała, długość uszu, zdrowie i higienę. Oceniono wszystkie zwierzęta, a następnie wybrano czempionów i wiceczempionów w każdej rasie:

- olbrzym belgijski – tytuł czempiona zdobył królik z hodowli M. Dudy, a wiceczempiona z hod. W. Zagąły;
- olbrzym srokacz niemiecki – czempion z hod. M. Gila, wiceczempion z hod. T. Kowala,
- baran francuski – czempion i wiceczempion z hod. M. Chwajola,
- wielki jasnosrebrzysty – czempion z hod. Z. Siei,
- szynszyla wielka – czempion i wiceczempion z hod. D. Płatek,
- zajęczak mahoniowy – czempion i wiceczempion z hod. Moniki Gil-Górki,
- wiedeński niebieski – czempion z hod. B. Pięta, wiceczempion z hod. A. Dziadkowca,
- wiedeński biały – czempion z hod. Weronika i Pięty,
- burgundzki – czempion i wiceczempion z hod. T. Kowala,
- nowozelandzki czerwony – czempion i wiceczempion z hod. A. Dziadkowca,
- nowozelandzki biały – czempion i wiceczempion z hod. Ł. Miechury,
- czarny podpalany – czempion z hodowli

M. Blecharskiego,

- reks – czempion i wiceczempion z hod. J. Szczepanika.

Puchar młodego hodowcy zdobył S. Szczyłko, a za najlepszego karzelka – A. Dziadkowiec. Superczempionem wśród samców został królik z hod. B. Pięty, a wśród samic – z hod. A. Dziadkowca. Nagrodzono również „kolekcje królików” z hod. M. Dudy, B. Pięty, M. Chwajola i A. Dziadkowca.

Prezentacja królików cieszyła się dużym zainteresowaniem, szczególnie dzieci i młodzieży. Trwające kilka godzin oceny zwierząt były obserwowane przez hodowców, wystawców i licznie zgromadzoną publiczność. Po zakończeniu oceny na scenie przedstawiły swój program artystyczny liczne zespoły wokально-muzyczne.

W godzinach popołudniowych odbył się „wieczór hodowcy”, w którym brali udział wystawcy, zaproszeni goście oraz organizatorzy. Dyskutowano o wielu problemach naszej hodowli oraz konsumowano wyśmienite wyroby regionalne, łącznie z piwem i ciastem. Zabawa przy dobrej muzyce trwała do późnych godzin nocnych.

W niedzielę po mszy św. u O.O. Cystersów odbyło się na „błoniach szczyrzyckich” spotkanie, które prowadzili Leszek Leśnik z ODR w Limanowej i Wojciech Rasiński z PFHBiPM Przedstawicielstwo w Krakowie. Wójt Gminy Jodłownik – Paweł Stawarz, w imieniu własnym i organizatorów, w towarzystwie prezesów KZHB Czerwonego Polskiego – W. Drożdża i Małopolskiego ZHBiPM – Z. Młyńskiego serdecznie powitał: hodowców, wystawców, zaproszonych gości oraz licznie zgromadzoną publiczność. Byli wśród nich m.in.: poseł RP J. Duda z małżonką, prof. dr hab. M. Pompa-Roborzyński, dyrektor Instytutu Zootechniki PIB, A. Ślusarczyk, ARiMR Oddział w Krakowie oraz J. Jabłoński, ARiMR Oddział w Limanowej. Serdecznie witano dużą grupę kierownictwa PFHBiPM z prezydentem L. Hądziłkiem na czele, wśród których obecni byli: K. Banach, W. Iwulski, A. Kamiński, A. Kłopotek,

J. Czubski, Ewa Kłębukowska oraz liczni pracownicy Przedstawicielstwa w Krakowie. Wśród witanych gości byli też dyrektorzy wielu organizacji świadczących usługi dla rolnictwa, m.in.: R. Czaicki, H. Dankowski, K. Sepielak, J. Gałda, Aneta Kawula, B. Grzyb, a także wójtowie, radni i pracownicy gmin – Jodłownik, Tymbark i Wiśniowa, m.in. J. Śliwa, P. Ptasznik, B. Pawlak. Szczególnie powitano państwa Magdalenę i Piotra Serafinów, Grażynę i Antoniego Piegżów oraz panie z Kół Gospodyń z gminy Jodłownik. Na zakończenie powitano przedstawicieli szkół rolniczych i weterynaryjnych, Uniwersytetu Rolniczego z prof. Joanną Makulską, a także dużą grupę pracowników różnych firm i organizacji biorących udział w finansowaniu i organizowaniu tej wystawy. Pozostałych, pominiętych z imienia i nazwiska serdecznie przywitano gromkimi oklaskami.

Po tych miłych i dość długich powitaniach przystąpiono do uroczystości wręczania dyplomów, pucharów oraz nagród rzeczowych dla hodowców, których zwierzęta uzyskały najwyższe wyróżnienia. Nagradzanie rozpoczęto od hodowców królików, następnie owiec i bydła. Załączone zdjęcia mówią „same za siebie”.

Po zakończeniu uroczystości dyplomowej rozpoczęto pod patronatem współorganizatora – MCB w Krasnem „Konkurs młodego hodowcy”, który zgromadził największą publiczność.

Pod specjalnym namiotem – w ramach projektu „Produkty mleczne w żywieniu człowieka i ich wyjątkowa wartość” – odbywały się: degustacja produktów z mleka, konkursy dla dzieci i dorosłych oraz występy zespołu muzycznego „Adventure”. Całość tego projektu została sfinansowana z „Funduszu Promocji Mleka”.

W programie wystawy zostały także przygotowane różne atrakcje, m.in.:

- „miasteczko” zabaw dla dzieci,
- szkołka jazdy konnej,
- pokaz strzyży owiec i wyrobu oscypka,
- loteria fantowa,
- zasługujące na szczególne uznanie stoiska Kół Gospodyń z gminy Jodłownik,

które serwowały znakomite dania regionalne (w ramach poczęstunku i sprzedaży), za co paniom bardzo dziękujemy.

Uważamy, że tegoroczna wystawa i towarzysząca jej impreza były bardzo udane, do czego przyczynili się: wystawcy, uczestnicy, goście i fundatorzy, którym za ich pracę składamy serdeczne podziękowania.

Do zobaczenia w 2020 r.

Jan Trela – IZ PIB, Balice
Wacław Drożdż – KCHCBP
Wojciech Rasiński – PFHBiPM
Anna Majewska – IZ PIB, Balice
Piotr Kowol – PFHBiPM

Fot.: K. Paleczny, A. Majewska, E. Trela, MCB Krasne

Wystawy zwierząt hodowlanych

Nagrodzeni hodowcy
z organizatorami
i gośćmi

Ocena zwierząt

Wspólne spotkanie

Superczempion – Fide,
nr kat. 97 z hod.
Cz. Kuca z Podłopienia

Superczempion – Beretka,
nr kat. 40 z hod. E. Solarczyka
z Wróblówki

Czempion – Mija,
nr kat. 79 z hod.
C. i A. Suktów z Poręby

Wystawa królików rasowych

Owce rasy cakiel podhalański

Tu się „tworzy” miód

Szkółka jeździecka